

## JÉGO

## SHAOLIN

*Nehéz eldönteni, mikor viccel és mikor beszél komolyan. Liu Shaolin Sándor nem izgulta túl a phjongcshangi téli olimpiát, meg is lett az eredménye: a magyar váltó február 22-én sporttörténelmet írt, megszerezte Magyarország történetének első téli olimpiai aranyát. Hogyan jutott el a kínai apától, magyar anyától származó budapesti fiú a dobogó legfelső fokára Dél-Koreában? Portré.*

ÍRTA: BÁNÁTI ANNA

刘少林



# CSARNOK

**E**zer kilométerre Pekingtől, Kína északkeleti részén, Vlagyivosz-tokkal egy magasságban fekszik a 3,8 milliós Csangcsun, Kína 29. legnagyobb városa. Közel tíz éve itt járt gyorskorcsolyaedzésekre egy akkor tizenegy éves budapesti fiú, akinek alapvetően változtatta meg életét az Isten háta mögött eltöltött másfél év. A neve Sándor. Amikor ezeket a sorokat írom, 2018 februárjában a magyar anyától, kínai apától származó gyorskorcsolyázó ismét Pekingtől ezer kilométerre van, a dél-koreai Phjongcsangban. A cél viszont már nagyon más.

„Ezt megfognád, légyszi?” – nyújtja felém sapkáját a 22 éves Liu Shaolin Sándor. Gyorsan beletúr a hajába, és pár másodperccel később már csak a fotózásra koncentrálni. Rutinosan, lazán váltogatja a pózokat, én közben pulóverben didergek a jégpálya szélén. „Hány fok van itt?” – kérdezem két kattintás között. „Hat körül – feleli. – Mínuszok azért nincsenek...” – teszi hozzá félig kedvesen, félig cinikusan. Könnyű neki, ő itt otthon van.

## A KÍNAI VASSZIGOR

Sanyi tavaly egyedül képviselte a téli sportokat a legértékesebb magyar sportolók Forbes-listáján, azóta sorra hozta az érmekeket az olimpiai kvalifikációs rövidpályás gyorskorcsolya-világkupákon. 2018 is sűrűn indult, a drezdai Európa-bajnokságot és a téli olimpiát a márciusi világbajnokság követi.

Sanyi és öccse, a szintén gyorskorcsolyázó Liu Shaoang (becenevén Ádó) gyerekkoruk óta koptatják a korcsolyapengét, 2005 szeptemberében mentek le az első edzésre

**Bár a költözéskor Sanyi még 12 éves sem volt, a kérdésre, hogy mennyibe került nekik a Kínában eltöltött másfél év, gondolkodás nélkül rávágja: „Nyolcmillió. Az egész családnak.”**

a Gyakorló Jégcsarnokba. Szüleik mindig fontosnak tartották, hogy a fiúk mozogjanak valamit, édesanyjuk viszont nem akarta, hogy csapatsportot üzzenek. „Azt mondta, azért, mert egyéni sportban csak magadra számíthatsz. Ha hibázol, magadnak csinálhatsz rosszat, nem húzod le az egész csapatot, és téged sem húznak le mások.” Eleinte úszásban gondolkoztak, később jött a gyorskorcsolya.

Karrierjük beindulását nagyban köszönheték apjuk talpraesettségének. 2006-ban Budapest rendezte a világbajnokságot, és édesapjuk kivitte Sanyiékat a pályára, hogy megnézzék a kínai csapat edzését. Egyből leállt beszélgetni a csapat vezetőjével. Megemlítette neki, hogy a gyerekei is gyorskorcsolyáznak, mire a csapatvezető felajánlotta, hogy ha akarnak, menjenek ki az akkor gyorskorcsolya-nagy hatalomnak számító Kínába edzeni. A szülők úgy döntöttek, élnek a lehetőséggel.

A testvérpár 2007 nyaratól másfél évet töltött a Pekingtől ezer kilométerre északon lévő Csangcsunban. Az első hat hónapra elkíserte őket édesanyjuk és húguk, apjuk pedig néhány havonta meglátogatta őket. Odakint ismerték meg Zhang Jinget (Linát), akit a magyar csapat 2012-ben aztán Budapestre csábított, most a válogatott vezető edzője.

Bár a költözéskor Sanyi még 12 éves sem volt, a kérdésre, hogy mennyibe került nekik a gyorskorcsolyázás fellegvárában eltöltött másfél év, gondolkodás nélkül rávágja: „Nyolcmillió. Az egész családnak.” A külföldi edzést apjuk fizette. Ő a kilencvenes évek elején jött Magyarországra, a fiúk édesanyjával egy könyvelőirodában ismerkedett meg. Néhány évig festőként dolgozott, otthon megfestette a képeit, aztán a Váci utcán eladta őket. Most üzletember Németországban.

Az áttörés 2008-ban jött, amikor Sanyi és Ádó visszatértek Magyarországra. Amikor

**KESZTYŰ:**  
70 euró (22 ezer forint)

„A kesztyűnek van egy kemény, műanyag része a bal kéznél, úgyhogy nem nagyon kopik, amikor verseny közben letesszük, de előfordul, hogy kilyukad. Nekem két pár kesztyűm van, minden évben beszerzek egy új párat. A drága kesztyűket szeretem.”

**SISAK:**  
60–70 euró  
(19–22 ezer forint)

„A legutóbbit ingyen kaptam, a cég odaadta, hogy hordjam.”

**KORCSOLYACIPŐ:**  
2200 dollár  
(560 ezer forint)

„Ha túl nagy erőt fejtünk ki, könnyen megváltozik a cipő talpa, úgyhogy az idei-tavalyi szezonban négy pár korcsolyát kellett csináltatni nekem, most készül a következő. Lehet, hogy túl erős vagyok.”

**SZEMŰVEG:**  
145 font  
(51 ezer forint)

„Nemrég rendeltem Angliából egy Oakley szemüveget. Magyarországra nem szállítanak, a barátomtól kértem meg, hogy hozza el Budapestre.”  
(Sanyi barátja, a brit Elise Christie is gyorskorcsolyázó.)

**KORCSOLYAPENGE:**  
300 euró  
(93 ezer forint)

„Könnyen eltörnek. Volt már olyan, hogy feltettünk egy vattaúj pengét, és az első rajtnál úgy szétrúgták, hogy megint le kellett cserélni. Általában egy versenyzőnek két-három pár pengéje van. Nekem vagy tíz.”

elkezdtek kint edzeni, két kört is alig bírtak lekörözni, de a kínai vasszigor, a heti két-három edzést felváltó napi kettő megtette hatását. „Két pillanat volt, amikor feltűntek nekem. Először rögtön akkor, amikor 2005-ben megérkeztek, mert előtte nem volt ázsiai származású a csapatban. Másodszor pedig akkor, amikor hazajöttek Kínából – mondja Bánhidi Ákos, a fiúk kondiedzője, a csapat menedzsere. – Azelőtt kevésbé domborodott ki a két fiú tehetsége a csapatban, de ez a másfél év rendkívül sokat számított, hiszen olyan korai időszakban kezdtek el foglalkozni velük. Óriási volt a változás, amikor visszajöttek, és ez előre is vetítette azt, ami ezután jött.”

Mert ami ezután jött, az ritka a téli sportokban Magyarországon. Sanyi többszörös magyar bajnok lett, megszerezte az országnak az első junior-világbajnoki aranyat, később a felnőtt világbajnokot is, tavaly pedig az első Európa-bajnoki aranyérmet. 2014-ben az év magyar gyorskorcsolyázójává választották, és négy évvel később, 2018-ban, a phjongcsangi téli olimpián ismét rajta és

Ádón a világ szeme. Magyarország 1980-ban szerzett utoljára érmet téli olimpián – a Sallay–Regőczy-jégtáncpárossal –, aranyat pedig még sohasem.

A sikerrel együtt jött a pénzbeli elismerés is. Sanyi 16 évesen, az első junior-világbajnoki bronzérme után kezdett pénzt keresni a gyorskorcsolyából, ekkor részesült először a Gerevich Aladáról elnevezett ösztöndíjban. Kezdetekben 50 ezer forintot kapott havonta, 17 éves korára ez az összeg 150 ezerre nőtt, 2017-ben elérte a maximális 400 ezer forintot. Ezenkívül ott vannak még az államtól kapott eredményességi juttatások is, egy vébéarany kétmillió, egy olimpiai arany 35 millió forint.

A Nemzetközi Korcsolyázósövetség (ISU) a világbajnokságok után összesíti a hat állomás alatt szerzett pontokat, az ezek alapján felállított rangsor szerint díjazza az első tízet, a tizedik ezer, az első ötezer amerikai dollárt kap. Sanyi viszont nem felejt el apja tanácsát (háromszor is felidézi az interjúkon). „Apa mindig arra tanított minket, hogy ne foglalkozzunk azzal, hogy mennyit kere-

sünk, vagy hogy éppen nem keresünk ezzel. Ha megszereztük a jó eredményeket, majd utána követelődhetünk.”

A cikk írásakor még előtte álló olimpiával kapcsolatban nyugodtan és rutinosan beszél. „Azért vannak a szurkolók és a munkatársak, hogy majd ők drukkoljanak, és ne rajtunk legyen a nyomás. Nem a versenyzőknek kell majd elszámolniuk a költségvetéssel.” Mint az interjú közben sokszor, megint nem tudom eldönteni, hogy viccel-e. Nincs időm gondolkodni, már folytatja is: „Ádóval próbálunk majd minél többet együtt korizni, akár a döntőben is. Ha öt-százon vagy ezren ott lennének mindketten, az biztos érmet jelentene.”

## LIU BROTHERS ©

Sanyi élete nagyrészt az edzések és a regenerálódás körül forog, átlagosan napi öt órát edz, heti hatszor, de ez nem jelenti azt, hogy ne tenne eleget az egyre gyakoribb média-szerepléseknek. Egy-egy verseny után sok helyről megkeresik a testvéreket. Az időeltolódás miatt még kényelmes is hajnalban kelni, hogy bemenjenek valamelyik tévéműsorba. A sok szereplés számára nem teher, fontosnak tartja, hogy a lehető legtöbb ember legyen tisztában a sportággal és az eredményeikkel.

Próbál aktív lenni Instagramon is, és minél érdekesebb posztokkal szórakoztatni követőit. (A cikk írásakor ötezernél járt, olimpiai aranya után túllépte a 83 ezret.) A profilja nem csupán arra szolgál, hogy önmagát promózza, fontos a sportág népszerűsítése is, sokat posztol olyan dolgokról, amikről a nagyközönség keveset tud. „A versenyen csak azt látja a néző, hogy körbe-körbe megyünk, és megpróbálunk nyerni, a száraz edzéseinkről nem tudnak semmit. Most ebben az irányban indultam el. Próbálok nem a saját fejemmel gondolkodni, hanem kitalálni, hogy mi érdeklí a követőimet.”

Persze ebbe belefér egy-két öltönyös kép és barátnős szelfi is, de szeretné, ha a gyorskorcsolya népszerűsége felzárkózna az úszásé mellé. Némi változást már most is érzékel. Nem csak a saját bőrén, bár hozzá is egyre többször mennek oda az utcán gratulálni, azt is észrevette, hogy egyre több kínai-ma-

## FONTOSABB EREDMÉNYEI

**2014**

**JUNIOR-**

**VILÁGBAJNOKSÁG**

**(ERZURUM):**

1 arany (500 m)

**2015**

**VILÁGBAJNOKSÁG**

**(MOSZKVA):**

2 ezüst (500 m és váltó)

**EURÓPA-BAJNOKSÁG**

**(DORDRECHT):**

1 ezüst

(5000 m-es váltó)

**JUNIOR-**

**VILÁGBAJNOKSÁG**

**(OSZAKA):**

2 ezüst

(500 m és 1500 m

szuperdöntő),

1 bronz (összetett)

**2016**

**VILÁGBAJNOKSÁG**

**(SZÖUL):**

1 arany (500 m),

1 bronz (összetett)

**EURÓPA-BAJNOKSÁG**

**(SZOCSI):**

5 ezüst

(1000 m, 1500 m, 3000 m,

összetett, 5000 m-es váltó)

**2017**

**VILÁGBAJNOKSÁG**

**(ROTTERDAM):**

1 bronz (váltó)

**EURÓPA-BAJNOKSÁG**

**(TORINO):**

2 ezüst

(3000 m és összetett)

**2018**

**EURÓPA-BAJNOKSÁG**

**(DREZDA):**

1 bronz (váltó)

**TÉLI OLIMPIA**

**(PHJONGCSHANG)**

1 arany (váltó)

gyar gyerek jár a kisebbek edzéseire. „Képet még nem kérnek” – teszi azért hozzá.

Instagramja mindkét Liunak van, de a márkaépítésen közösen ötletelnek. „Gondoltunk arra az öcsémmel, hogy jó lenne egy Liu Brothers márkát elindítani, pólókkal, sapkákkal, apró játékokkal. De ez majd még a jövő zenéje, meglátjuk, hogyan alakul az olimpia. Most az van, amit apa is tanított: majd ha meglesznek az eredmények.” Az viszont biztos, hogy együtt vágnának bele.

Furcsa is lenne, ha nem így tennék. Sanyi és Ádó gyerekkoruk óta folyton együtt vannak, azóta is mindent együtt csinálnak, együtt edzenek, és együtt is laknak. „Majd nem három év korkülönbség van köztünk, ennek ellenére gyakorlatilag egymás részeivé váltunk” – mondja Ádó. Így van ez a pályán is: „A futamokon próbáljuk egymást segíteni. Nem mi vagyunk az egyetlen gyorskorcsolyázó testvérpár, de más nem működik úgy együtt, ahogy mi. A két Liu ijesztő. Ha az ellenfél meglátja, hogy egy futamon indulunk, megrémülnek. Mindenkit meg lehet fogni, csak másképp.” A harmadik testvér, a tizenegy éves Léna egy-két éve kezdett el a korcsolyával ismerkedni, egyelőre nagyon élvezi a dolgot. „Még nem mondtuk el neki, hogy felnőve ne erre számíton – viccelődik Ádó. – De mi is elvagyunk azért.”

A tervezgetés nem áll meg a saját márkánál, Sanyit már most foglalkoztatja az, hogy mihez kezd sportkarrierje után. Mindenképp szeretne egyetemre járni, ebben Bánhidi is támogatja: „Az esze megvan hozzá bőven, nem ő lenne az egyetlen a csapatban. Az ő szintjén megoldható, talán egy kicsit kevesebb számítógépes játék mellett.”

A tanulás tehát biztos, de Sanyi ötletei kifogyhatatlanok, felváltva dobálózik a poénos és a komoly karrierötletekkel. „Az is lehet, hogy híresség leszek. Esetleg megtanulok nagyon jól angolul, és elmegyek színésznek Angliába. Azt például nagyon élvezném. Nagyon sok mindenem gondolkodtam már, azon is, hogy régiségkereskedő leszek.” Felsejlik előttem az ötéves Sanyi képe, ahogy régiségkereskedőset játszik az óvoda udvarán, de azért visszakerdezek, ez mikor volt. „Ez? Pár napja.” **F**